

STATUS KMETA

Posameznik, ki ima status kmeta, lahko uveljavlja predkupno pravico pri nakupu kmetijskih zemljišč in oprostitev plačila davka na dediščino in darila. Status kmeta ne predstavlja registracije kmetijske dejavnosti.

Pojem

Status kmeta lahko pridobi oseba, ki **se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo** ali se bo ukvarjala s kmetijsko dejavnostjo, je za opravljanje kmetijske dejavnosti **ustrezno usposobljena** in iz kmetijske dejavnosti ustvarja **pomemben del svojega dohodka** oziroma dokaže, da bo ustvarila pomemben del dohodka (24. člen Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ)).

Postopek

Oseba, ki želi pridobiti odločbo o statusu kmeta, vloži vlogo z dokazili (dokument o lastništvu, najemu ali drugi uporabi kmetijskih zemljišč, potrdilo o izobrazbi (spričevalo ali certifikat), dokument o dohodku iz kmetijske dejavnosti) in potrdilo o plačilu upravne takse) na **upravni enoti, na območju katere leži večji del kmetijskih zemljišč**, ki jih uporablja. Podatke iz uradnih evidenc pridobi organ po uradni dolžnosti, nato preveri izpolnjevanje pogojev za pridobitev statusa kmeta in izda odločbo.

Odločba o statusu kmeta je ugotovitvene narave (z njo se zgolj ugotavlja stanje, saj se status kmeta ne ustanavlja ali podeljuje šele z izdajo odločbe). **Neobstoj odločbe o statusu kmeta tako še ne pomeni, da oseba v določenem trenutku ne izpolnjuje pogojev za status kmeta**, npr. upravna enota lahko med postopkom prometa s kmetijskimi zemljišči ugotavlja status kmeta. Prav tako odločba o statusu kmeta sama po sebi še ne pomeni, da je oseba, na katero se odločba nanaša, tudi dejansko kmet v smislu določb ZKZ; to velja še posebej, če je odločba starejšega datuma.

Oseba, ki želi pridobiti status kmeta, mora izpolnjevati tri pogoje:

1. Fizična oseba je kmet, če je:

- **lastnik, zakupnik oziroma drugačni uporabnik kmetijskega zemljišča, ki to zemljišče obdeluje sam ali s pomočjo drugih** ali
- družinski član osebe, ki je lastnik, zakupnik oziroma drugačni uporabnik kmetijskega zemljišča ali
- oseba, ki je iz kmetijske dejavnosti pridobivala pomemben del dohodka, pa zaradi starosti in delovne nezmožnosti ne opravlja kmetijske dejavnosti na kmetiji, če poskrbi za obdelavo kmetijskih površin ali
- poda izjavo na upravni enoti, da bo sama ali s pomočjo drugih obdelovala kmetijska zemljišča, za katera se izkaže, da jih bo pridobila.

2. Ustrezna usposobljenost za opravljanje kmetijske dejavnosti:

- strokovna izobrazba **najmanj IV. stopnje kmetijske smeri** ali katerakoli izobrazba IV. stopnje in opravljen preizkus po veljavnem programu kmetijskih poklicnih ali srednjih šol s področja kmetijske dejavnosti ali
- pridobitev **nacionalne poklicne kvalifikacije** za področje kmetijstva ali
- ustrezno usposobljena je tudi oseba, ki je starejša od 30 let in ima od 15 leta dalje **najmanj pet let delovnih izkušenj na kmetiji**.

3. Pomemben del dohodka iz kmetijske dejavnosti:

- kot pomemben del dohodka iz kmetijske dejavnosti šteje vrednost kmetijskih pridelkov na kmetiji, vključno s prihodki iz naslova ukrepov kmetijske politike in iz naslova državnih pomoči v gospodarskem letu pred ugotavljanjem, ki dosega **najmanj 2/3 letne plače na zaposlenega v RS** v istem obdobju (približno 12.500 evrov); ob tem velja, da dohodka iz gozdarske dejavnosti ni mogoče šteti med dohodke iz kmetijske dejavnosti.

Izračun dohodka kmetijskega gospodarstva lahko pripravijo kmetijski svetovalci na kmetijsko-svetovalni službi pri KGZS.

Posledice pridobitve statusa kmeta

Oseba s statusom kmeta pridobi:

- predkupno pravico pri nakupu kmetijskih zemljišč (23. člen ZKZ),
- oprostitev pri plačilu davka na dediščine in darila, kadar kot dedič ali obdarjenec podeduje oziroma dobi v dar kmetijsko zemljišče (10. člen Zakona o davku na dediščine in darila).

Vir: Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ, Uradni list RS, št. 71/11 – UPB2, 58/12), Zakon o davku na dediščine in darila (ZDDD, Uradni list RS, št. 117/06)